

Технічне завдання / Terms of Reference

Назва позиції:	Експерт із надання спеціальної експертизи у рамках Проекту «Лабораторія місцевих фінансів» (Local Budgeting Lab) (23.2122.2-003.10)
Опис завдання:	Надання послуг із експертної підтримки державних органів влади з питань реформи фіскальної децентралізації та тем, пов'язаних зі вступом до ЄС.
Країна / Місце роботи:	м. Київ, Україна.
Дата початку роботи:	1 вересня 2025 р.
Тривалість/ або дата закінчення:	30 вересня 2026 р.
Відповідальна контактна особа:	Людмила Григор'єва, асистент Проекту.

1. КОНТЕКСТ

Децентралізація є однією з найголовніших і найуспішніших реформ в Україні. Делегування територіальним громадам (ТГ) значної частини прав та обов'язків започаткувало процес формування самодостатніх місцевих спільнот. Під час повномасштабного російського вторгнення вони стали запорукою стійкості, мобілізуючи підтримку “знизу вгору”, допомагаючи організовувати територіальну оборону та приймаючи велику кількість внутрішньо переміщених осіб. Проте тривалі військові дії негативно вплинули на місцеву бюджетну базу, спричиняючи нові дисбаланси й диспропорції та вимагаючи додаткових зусиль уряду щодо їх подолання. Через надмірну диференціацію ТГ за рівнем податкоспроможності наразі понад 70% з них є дотаційними.

[План для Ukraine Facility 2024–2027](#) визначає комплекс цільових реформ, які Україна має здійснити на шляху до ЄС. Одним із завдань є ухвалення змін до Бюджетного і Податкового кодексів щодо удосконалення механізму зарахування ПДФО до місцевих бюджетів відповідно до європейської практики, а також удосконалення (перегляд) механізму горизонтального вирівнювання місцевих бюджетів. У свою чергу Уряд офіційно затвердив [План заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024–2027 роки](#), де передбачив виконання вищезазначених завдань.

У планах дій щодо зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування недооцінюється значення проблеми неформальної зайнятості. За оцінками, частка неформально зайнятого населення за роки війни зросла з 19 до 24 %, що суттєво звужує базу оподаткування. Попередні розрахунки свідчать, що в разі скорочення неформальної зайнятості найманих працівників хоча б удвічі, приріст кількості платників ПДФО в середньому склав би 12 %, а у великих містах — більше 14 %. Наразі відсутня відповідь на одне з ключових питань: яка роль в умовах реформування системи державного нагляду (контролю) покладається на органи місцевого самоврядування щодо боротьби з незадекларованою працею, а також як ефективно розподілити відповідні повноваження між органами місцевого самоврядування та інспекціями праці?

Значні можливості зміцнення фінансової спроможності ТГ в Україні пов'язані з удосконаленням місцевих податків і зборів, особливо податку на майно. Наразі вони не використовуються в повному обсязі. Затвердження [Національної стратегії доходів до 2030 року](#) як дорожньої карти для реформування податкової та митної системи стало важливим кроком для приведення українського законодавства у відповідність до норм і стандартів ЄС. Стратегія передбачає розширення повноважень муніципалітетів щодо інвентаризації об'єктів оподаткування та

адміністрування податкових платежів, що, як очікується, позитивно вплине на фінанси місцевого самоврядування.

У цьому контексті Громадська організація «Український центр соціальних реформ» (надалі – УЦСР) уклала Грантову угоду з Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH на реалізацію Проекту «**Лабораторія місцевих фінансів**». УЦСР потребує послуг експерта з експертної підтримки державних органів влади з питань реформи фіскальної децентралізації та тем, пов'язаних зі вступом до ЄС.

2. ЗАГАЛЬНА МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Загальна **мета** Проекту: створити аналітичну та науково обґрунтовану систему для прийняття рішень у сфері місцевих фінансів задля забезпечення фінансової спроможності місцевих органів влади, ефективного використання власних ресурсів, а також їхньої прозорості та підзвітності.

Серед іншого, у рамках Проекту передбачено:

- Проводити експертні оцінки законодавчих пропозицій, що розглядаються Верховною Радою, а також постанов Кабінету Міністрів, з метою встановлення їхнього впливу на фінансову спроможність органів місцевого самоврядування, а також їхньої відповідності Європейській хартії місцевого самоврядування та законодавству ЄС.
- Надавати спеціалізовану експертну підтримку для сприяння подальшій реформі фіскальної децентралізації та аналізувати виконання муніципальних бюджетів.

3. ОБСЯГ РОБІТ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Виконавець має здійснювати наступні види робіт (Послуги):

1. Оцінка змін до Бюджетного кодексу, Податкового кодексу та Закону про державний бюджет, а також відповідного законодавства з питань, пов'язаних з місцевими фінансами та міжбюджетними відносинами, включаючи питання управління державними інвестиціями та фіскального вирівнювання.
2. Розробка пропозицій щодо вдосконалення відповідного законодавства.
3. Підготовка пропозицій до законодавства в частині посилення підзвітності, прозорості та ефективності ОМС, зокрема щодо впровадження належної практики внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в ОМС.
4. Щоквартальний аналіз показників виконання місцевих бюджетів та оновлення показників дашборду «Бюджети територіальних громад України».
5. Просування підходів до подальшої фіскальної децентралізації на публічних заходах (форумах, круглих столах, конференціях), присвячених питанням місцевих фінансів.

4. ЦІНОВА ПРОПОЗИЦІЯ І ГРАФІК ПЛАТЕЖІВ:

- 4.1 Претенденти повинні включити всі витрати, пов'язані з виконання робіт/послуг в їх цінovій пропозиції.
- 4.2 Платежі будуть здійснюватися за умови досягнення та погодження УЦСР відповідних результатів.

5. ВИМОГИ ЩОДО МОНІТОРИНГУ/ ЗВІТНОСТІ:

- 5.1 Виконавець повинен надати поетапні звіти про виконані роботи Асистенту Проекту в електронному вигляді (формати *.docx, *.xlsx і *.pptx, залежно від потреби), мова звітів –

англійська. За результатами виконання договору має бути підготовлено остаточний звіт, який подано до **30 вересня 2026**, мова звіту – англійська та українська. Шаблони звітів будуть надані після підписання договору.

- 5.2 У разі затримки у здійсненні запланованих заходів, або появі будь-яких факторів, що впливають на якість та строки виконання робіт, виконавець має вжити негайних заходів щодо повідомлення Асистента Проекту із зазначенням причин та запропонованих рішень.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ВИКОНАВЦЯ:

1. Освіта/підготовка: Ступінь бакалавра (або еквівалент) у галузі фінансів, економіки або державного управління, наявність наукового ступеня є перевагою.
2. Загальний професійний досвід: 5 років відповідного досвіду в галузі управління муніципальними фінансами на місцевому, регіональному, національному чи міжнародному рівнях.
3. Досвід не менше 5 років роботи у співпраці з міністерствами, місцевими та регіональними органами влади в Україні.
4. Спеціальний професійний досвід:
 - досвід у підготовці оцінки / рекомендацій до законодавчих пропозицій, законопроектів, що стосуються муніципальних фінансів;
 - досвід у розробці аналітичних / методичних/ інформаційно-аналітичних матеріалів щодо фінансової та ресурсної спроможності громад.
5. Досвід розвитку співробітництва (DC): 2 роки досвіду роботи у проектах міжнародної технічної допомоги.
6. Вільне володіння українською мовою. Володіння англійською мовою на рівні, достатньому для роботи з професійною літературою та комунікації в межах проекту.

7. Критерії підписання договору:

- 7.1 Пропозиція найнижчої ціни (фінансова пропозиція) та належний професійний рівень, який свідчить про спроможність якісного виконання робіт.

Підготував _____

Людмила Григор'єва, асистент Проекту

Затвердив _____

Елла Лібанова, директор ГО «УЦСР»

